

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.

Köziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félévre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Husvét.

„Az Istennek legyen hála, ki adott nekünk diadalt a mi Urunk Jézus Krisztus által“ így énekel örvendő szívvel a nagy apostol Pál, ama mély jelentőségű eseményre gondolva, mely a Jézus dicsőséges feltámadásában ment véghez az első keresztyén husvén. Midőn az életnek a halál felett e szent ünnepen nyert, minden időkre szóló győzelmét forgatjuk elménkben, a Pál apostoléhoz hasonló öröm- és hála-érzéssel szólja ma ő vele az egész keresztyén világ: „az Istennek legyen hála, ki adott nekünk diadalt a mi Urunk Jézus Krisztus által“.

Ezen öröm- és hála-érzet, mely ez áldott ünnepen hatja át a keresztyének millióinak kebelét, bizonyára minden egyesnek szíve mélyéből fakad.

Nem is lehet a másképen.

Ki ne örvendene a megnyert életnek?

Ki az, kinek lelkét a legédesebb öröm-érzettel ne töltene el, midőn a tél álmából felébredt természet kebelén a kihalt életet elementáris erővel újra megmozdítani, fejlődésbe indulni látja?

Csak a nagy eszméknek az elavult, magukat teljesen leélt intézmények felett nyert diadala hagyhatná-e hidegen, mozdulatlanságban az ember kedélyvilágát?

A husvét feltámadás következtében ugyan is azon magasztos elvek vettek győzelmet, nyertek minden időkre szóló életet, melyeket e mai napon sirjából kilépett Ur Jézus képviselt, hirdetett.

A Jézuséhoz hasonló nagy eszméket soha senki sem képviselt, hirdetett e földön.

Ezen eszmék, elvek vetették meg alapját az emberiség egy teljesen új, üdvös irányban fejlődésének.

Ezeknek alapján fejlődött az ember azzá, minek lennie kell. Olyan állami kormány rendszerek megalapítójává, intézmények létrehozójává, melyek az őt megillető további előrehaladás, fej-

lődés alapját képezik. Ezeknek alapján lett ő rokonává az istenségnek, örökösévé a menny dicsőségének, a Jézus által megszentelt és biztosított lelki örök életnek.

Midőn a megváltó ur Jézusnak a szent napon történt dicsőséges feltámadása ily mélyre és messzire ható győzelmet adott minékünk, lehetséges volna-e, hogy a keresztyén világ szíve eme nagy győzelmi ünnepén meg ne mozduljon s örömmérettől ittas kebelével eképp ne szóljon a dicső nagy apostollal: „az Istennek legyen hála, ki adott minékünk diadalt a mi Urunk Jézus által“.

De ne feledjük, hogy a husvét győzelem öröme és nyeresége kötelességeket is ró mi reánk.

Nekünk a Jézus által örök időkre megvetett alapon, az általa terjesztett szellemben fejlődünk, haladnunk kell.

Az a szeretet, mely Jézus előtti korban ismeretlen volt, melyet ő hozott alá e földre mennyei Atyjától a magas egekbe, kell hogy folyton tenyésztő, éltető munkásságban legyen, lelki életünk világában.

Ezen jézusi szeretet melegével szívünkben kell szolgálnunk hazánk, társadalmunk, egyházunk jól felfogott érdekeit, előre mozdítunk ezeknek jó ügyeit.

Jézus még a legnagyobb áldozatot is készséggel hozta meg értünk, hozzánk viseltető pártatlan szeretetéből, ott a Galgothán.

Nekünk sem szabad hazánk — társadalmunk, egyházunk esősülősök, — a Jézus elvei értelmében fejlődésük, előbbre haladásuk érdekében semmi áldozat meghozatalától visszariadnunk. Mennyit ezek várnak tőlünk s erőnk megbírnak, azt a tevékenységet nem szabad soknak tartanunk s töltük megvonnunk.

A nemes ezélok érdekében fáradozók erejét megsokasítja Isten ellenben kik a jó ügyért semmit sem hajlandók tenni, azoktól azt is meg-

vonja, melylyel őket ingyen kegyelméből megajándékozta.

Hogy az Ur Jézus által képviselt dicső elvek megszakadás nélkül való üdvösen fejlesztő munkásságot fejthessenek ki, az a mi közreműködésünk től is függ, kik az ezek támogatására szükséges erővel Istentől fel vagyunk ruházva.

Ha örvendünk a husvét győzelemnek s boldogulunk ezen győzelem következtében, nem szabad az ez által részünkbe juttatott kötelességek teljesítése előtt sem kitérnünk.

Előre tehát a hasznos és nemes munkálkodás utján.

A sok jó ezél közül válasszuk ki időnként a legjobbakat s ezeket erőnkhez mérten istapoljuk.

Van ilyen elég, kik e haza földén élünk s kiknek századok mulasztásait kell helyre pótolnunk.

Az ezek megválasztásához szükséges bölcseséget, támogatásukhoz megkívántató erőt megadja Isten.

Midőn a husvét szent ünnepen nyert dicső győzelem örömeinek, jelentőségének s az általa ránk rótt kötelességeknek a fentebbiekben kifejezést adunk, egyszersmind kifejezést adunk azon forró ohajtásunknak is, hogy olvasóink a keresztyén világ e nagy ünnepét boldog megelégedésben ünnepeljék.

Alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettud. társulat

választmányja ngs. Csató János kir. tanácsos alispán elnöksége alatt f. hó 12-én d. u. 4-8-ig húzódo gyűlést tartott. A helyi és vidéki tagok érdekltségét a nagyon kellemetlen idő s más körülmények kissé lohasztották ugyan, de azért jelen volt a választmányoknak mintegy 15-20 tagja.

A gyűlést az elnök azon örömdetes bejelentéssel nyitotta meg, hogy felolvastatta gróf Csáky Albin vallás- és közoktatási miniszter ur ő Nagyméltóságának, Ormos Zsigmond temesmegyei főispán és gróf Kun Géza ő Méltóságának és Szilágyi Sándor akadémiai tag a „Századok“ szerkesztőjének leveleit, melyekben mindnyájan igen meleg hangon jelentették ki, hogy a társulat

TÁRCZA.

Gróf Széchenyi István leveleiből.

1814—1830-ig.

— Irta: MAJLÁTH BÉLA. —

(III.) Emelkedett hangulattal vázolja a haza iránti kötelességeket s lelkének egész tűzével írja: „Ungaren ist unser vaterland . . . Gott hat uns gewiss nicht ohne Ursache gerade in Ungarn auf die Welt kommen lassen, et la nous avons une forte tâche à remplir avec cette bonne vieille Hongrie.“ Ismét továbbá: „Für das allgemeine Beste musst du aber Opfer bringen.“ A szerencse és megelégedés fogalmait magyarázgatva, levonja belőle a következtetést: „Glaube mir, liebe Julie, glaubs meiner Erfahrung, dass es wesentlich zu deiner Gemüthsruhe beitragen wird, wenn du dir die angenehme Seelenspeise gönnest, zu dem Wohl deiner Heimath bei zu tragen“ stb. stb. *)

Tudvalevő dolog, hogy Széchenyi Istvánt a magyar irodalomba Döbrentey Gábor vezette be. Ezen a téren való fellépésének becses nyomait találjuk azon levelekben, melyeket ezen korban Döbrenteyhez írt. Azon sa-

*) „Magyarország a mi hazánk . . . Isten bizonyára nem ok nélkül intézte, hogy Magyarországon jöjjünk a világra, nagy feladatot kell teljesítenünk a vénhód Magyarországgal.“

*) „A közjó számára azonban áldozatokat kell hoznod.“

*) „Higgy nekem, kedves Julia, higj tapasztalatomnak, hogy lényegesen hozzá fog járulni kedélynyugalmadhoz, ha attól a kellemes lelki tápláléktól nem fosztod meg magadat, mely a haza javának előmozdításában fekszik.“

játságos ötlete támadt Széchenyinek, hogy egymásnak a harmadik személyben írjanak s erre 1827-ik évi július 6-án felhívja Döbrenteyt: „Per parenthesis írjunk mi magunknak próbatétel miatt a harmadik személyben“, de a próbával hamar felhagytak, mert még csak 1828-ban találunk tőle egy ilyen levelet márczius 7-ről.

Bárha Xantus jeles tudósnak atyja Széchenyit 1824—1827-ig a magyar nyelvben és közigyogban oktatta, még ekkor sem birta a magyar nyelvet úgy, hogy segítség nélkül irodalmilag magát kifejezni képes lett volna s így mielőtt első munkája a Lovakról megjelent, azokat Döbrentey nézte át, javította ki, sőt forma tekintetében ezen munkáját is kétszer dolgozta át. Ezt jelzi Döbrenteyhez 1827. szeptember 9-én írt levelében: „hogy ezt egészen új formába kellett öntenem“ s kéri Trattner-Károlyt értesíteni, hogy új év előtt alig ha elkészülhet vele. Érdekes adatokat nyújtanak levelei a méltón nagy feltűnést keltett „Hitel“ című munkájának megírásához, midőn is 1829. október 11-én értesíti Döbrenteyt: „Épen ma kezdtem a „Hitel“ tárgyait . . . oly érzéssel írok, mintha testamentumomon firkálnék“ s ugyanazon hónapban az ötödik ívet küldi Döbrenteynek s már december 6-ika előtt a „Berekesztés“ elejét özenesíti, kérvén őt: Barátom legyen ön oly barátsággal hozzám s nézze át a Berekesztésnek elejét.

De nemcsak a hazai nyelven művelte ő már ekkor az irodalmat, hanem a lóversenyek megalapítása alkalmából levelezési összeköttetést keresett a külföldön is. A lóversenyek révén levelezni kezdett 1828-ban „Rocher“-val a párisi „Journal des Cours“ szerkesztőjével s hozzá írott két érdekes levelet bírjuk, melyekben a többi között írja neki: „Le gouvernement nous

laisse faire — et voila certainement ce qu'il y a de plus philosophique pour l'encouragement des art. de commerce, et de l'agriculture“*) s ajánlatot tesz neki, hogy időről-időre lapjában értesíteni fogja őt a hazai lóversenyekről és vadászatokról. Szept. 24-én kelt hosszabb levelében már tanácsokat ad, miként kellene értesítéseit berendezni úgy, mint az az angol sportlapoknál van s miként munkálkodik ő már tiz év óta azon, hogy a lovakat nemestse s két eziket küld az itteni lóversenyekről: „Je vous envoie ci-joint sous Nro 1 la description materielle de vos courses — et sous les Nro 2. la lettre dont je vous ai parlé“**) s egyszersmind kilitásba helyezi a lovakról megjelölendő munkáját megküldeni.

Ez időtájt hathatósan munkálkodik a kaszinók létesítése körül; értesíti 1827. július 6-án Döbrenteyt azon tagokról, kiket a kaszinó számára megnyert. Felszólítja Reviczki Ádám grófot, Metternichet, Vécseyt, Széchenyi Lajost, Sinát, Vigyázót stb. a belépésre s érdekesen írja Wesselényinek 1828. szept. 9-én kelt levelében József főherczeg nádornál Alesuthon tett látogatását, a hol Károlyi Györggyel volt, hogy a kaszinó direktoriumának névsorát bemutassa s írja a többi között: „Bár haragszik (a nádor) mert egész ménesedet eladod, hátta ich Platz ich würde das ganze Gestütt an mich bringen — úgy mond a nádor — én pedig hirdetem erővel, lemén tán a Curir s a nyálnyaló sereg ő miatta te lovidaid vásárlani meg.“

Itt még csak egy levelet kívánom említeni, melyet

*) „A kormány enged bennünket osekedni, a mi bizonyára a legbőlebb eljárás a művészetek, kereskedelem és mezőgazdaság felbuzdítására.“

**) Mellékelve küldöm önnek 1. alatt versenyek anyagi leírását és 2. alatt azt a levelet, melyről önnek beszéltem.

tiszteleti tagságát elfogadják sőt, Ormos Zsigmond az általa irt művek egy-egy példányát, összesen 16 darabot megküldötte. Kapcsolatban ezzel dr. Cserni Béla azt jelentette, hogy Hampel József a nemzeti muzeum régészeti osztályának igazgatója felkérte őt, hogy addig is, míg azt írásban is meg tehetné, jelenesse ki nevében, hogy a tiszteleti tagságot köszönettel elfogadja s igéri, hogy a mit a társulat hasznára tehet szívesen megteszi.

Ezek után az egy I. titkár a következőket jelentette:

1) Novák Ferenc kir. tan. polgármester több érdekes régi pénzt, nevezetesen I. Mátyás-féle ezüst. IV. Béla, V. István és Domitján-féle rézpénzt, Gyulafehérvár városa 12 darab jelen századi ezüst pénzt, egész gyűjtemény régi 10 kros bankót, a hagyomány szerint történeti eseményekkel kapcsolatban álló két darab vasinget, egy dobot, két buzogányt és egy iktató könyvet adott. 2) Dr. Temesváry János 51 drb a 18-ik század végéről s a 19-ik elejéről való rézpénzt és néhány szem állítólag római korból átjött és megszenesedett buzát ajándékozott egyetűnknek. 3) Több tanuló is ajándékozott újabbról pénzeket, de van köztük egy Abruányáról hozott római pénz is, melynek felirata: Av. Otacilla Augusta és Rev. Diana Lucina. — 4) A velünk rokon társulatok kiadványokat küldöttek. 5) Kerékes Mihály nagyenyedi ügyvéd és egyetűnk tagjával a birtokában levő leletek átadása ügyében értekezvén, azon biztosítást nyerte, hogy a duplomokból egy kis gyűjteményt szívesen ad át ingyen az egyleti muzeumnak.

Ezen jelentés részleteit a gyűlés köszönettel vette öröndetes tudomásul és elhatározta, hogy az országos régészeti társulatnak tagjává lesz.

A fennebb bemutatott munkaprogramm felolvasása és megbeszélése után azt a választmány teljesen elfogadta és szakvezetőül ajánlás után a történelmi részre Pál Istvánt és Zlamát Ágostont, a régészeti részre dr. Temesváry Jánost és dr. Cserni Bélát, a természettudományi részre Szentmiklósy Jenőt és Ávéd Jákót kérte fel, kik érzik ugyan, hogy a vezetésre náluknál erősebb kezek kellenének, de nehogy az ügy a személyi kérdések miatt bármi késés időre is fennakadást szenvedjen, szívesen vállalkoztak a vezetésre, azonban készek bármelyik perczben a munkaprogramm egyszerű munkái közé lépni, mihelyt a társulatnál vezetésre alkalmasabb vezéreket fognak ajánlani. Ezzel egyidejűleg és ezen ügy érdemében elhatározta a választmány, hogy a szakvezetők levelezésére és esetlegesen szükségessé lehető kiszállítására portomentséget és vasuti féljegy engedélyezését törekszik kieszközölni, valamint hogy ezek részére a társulati pénztár a kiszállással járó költségeket esetről-esetre az elnökség utalványozására kifizeti.

És ezek után dr. Cserni Béla tett jelentést az ásatások eredményeiről. Ő az ásatásokat egész télen figyelemmel kísérte, azoknak helyét képező kertet s ehhez viszonyítva a felszínre került épületek alakát, teljes méreteikben és fekvésükben felvette, lerajzolta és rajzait részint Krajncz Viktor órnagy, részint Pájer vasuti segédmérnök urakkal ellenőriztette. Eme rajzokat eszinos kiállításban a választmányának bemutatta, melyekből egyelőre határozottan lehet constatálni, hogy egyetlen egy nagyon terjedelmes épülettel van dolgunk, melynek egyelőre 16 kisebb és 7 nagyobb szobája ásatott ki. És ez az épület római fürdőmaradvány, erre mutat az egész épület szerkezete s a már előbbi években talált márványdedenczék.

1830. jan. 30-án Nagy Pál sopronmegyei követhoz irt s mely bővebb felvilágosítást nyújt azon kérdés eldöntésére, ha vajjon Széchenyi 1825-ik évi nov. 3-án a kerületi ülésen az akadémia megalapítására vonatkozó nyilatkozatát Nagy Pál gyűjtő szónoklatának hatása alatt tette-e? vagy volt-e előre meggondolt szándéka oly alakban s felszólalással rögtön ajánlattal lépni fel? Nagy Pálhoz írott levelének erre vonatkozó sorai im ezek: „Leveledben azt írod: Tudod, hogy az akadémia felállítására is csak az én előadásomból és a Te, reá következőt nagy hazafui ajánlásodból eredt — és többször szóval is hallottam tőled, hogy te azon hiedelemben vagy, hogy a te előadásod birt engem a tett csekély áldozatra. Most se hoznám elő annak másban létét, mert tudja a Mindenható, nem hiúság bálványom s tisztá lelkeimből azt kívánom csak, hogy hazánk haladjon — ki által az mindegy — de soknak ismeretes s egyébiránt napikönyveimből is megbizonyíthatnám, hogy már számos esztendő előtt, még mikor se országgyűlés, se cirkulusról szó sem volt, mindig éreztem magamban azt a vágyat: hazám elősegítése végett, melyet csak koncentráció által hiszek eszközölhetők — tetemes áldozatokat tenni. Több 15 esztendőjénél — ha nem csalatkozom — hogy itt Pesten egy álló hidra esztendei jövedelmemet ajánlottam, de akkor szavam épen nem hallott. Országgyűlés előtt jó idővel számos barátimmal azon tanácskoztunk, min kellene kezdeni? Pályafutás, rókavadászat stb., — mindez Egyesített végett történt, de végre abban egyeztünk meg, hogy semmi által nem emelkedhetik honunk nagyobb méltóságára, mint a nemzetiség nemes s hathatósabb kifejtése — s így az anyai nyelv eszinosítása által. Eltökélttel szándékom volt tehát, még minek előtte az országgyűlésre mennék

A szobák padozatai vagy párkányos és lábas téglákból, vagy 8 és 4 szögű vörös és fekete, vagy 6 szögű, vagy végül piskota alaku mozaik (ez utóbbi is 3 féle) téglákból állanak.

Talált az ásatások alkalmával a szobák alatt és mellett szellőztető földalatti csatornákat és kánálisokat s ez utóbbiakban a padozat megfelelő részét tartó oszlopokat és üres hengereket; vízvezetési csatornákat, fresko festményű falvakolatokat és díszítvényeket, gypspárkányzatokat 5—8 féle feliratos téglákat, többek közt az is itt találtatott, mely dr. Temesváry birtokában van, melyet mi már lapunkban ismertettünk. Itt talált még egy három nyilású mécesest, több edényt és urnát (ezek le vannak Straubert ur szíveségéből fényképezve), III. Filip császár idejéből pénzeket, 2 darab emberalakú rajzot mutató, de nagyon vékony és megvédődött fémtáblát, kályhadarabokat, szenet, hamut, bronz pénzt és tárgyakat (3 újabbról magyar ezüst pénzt, sarkantyut, kétágy eszinos alaku villát), ép és átfurt kagylókat, emberi csontvázakat stb. S mindezen munkából a társulat költségeire csak egy Octogon szobás kiadását és bővebb vizsgálatát eszközölte, mely munka 55 frtb került, de ennek is nagy részét jótékony adakozók fedezték, kik között Püspök Ur ó Nagyméltósága 20 frtot, dr. Barts Ferencz nagyprépost ur 5 frtot, Andrassy István apát ur 3 frtot, Novák Ferencz polgármester ur 2 frtot, Csató János alispán ur 2 frtot adományozott a felvett czélra. A választmány ezen jelentést öröndetes hallgatta, dr. Cserninek fáradozásáért köszönetet mondott és felkérte a bizottságot a további teendők vezetésére is, továbbá köszönetet mondott írásban Krajncz Viktor órnagy urnak s további támogatását kérte és mivel a kiásott épületrészek az egésznek k. b. tized részét teszik, elhatározta a választmány, hogy kellő indokai alapján államségiyét kér, a további ásatások még pontosabb kersztülvitelére mert az eddigiekből meggyőződött, hogy itt érdemes régiséggel van dolga.

Ezek után a pénztár tett jelentést, melyből fájdalommal értesült a választmány, hogy erőlyesebb eljárást kell bevezetni a csökönös tagokkal szemben, egyelőre tehát újabb felszólítás, majd postai megbízás intéztetik a hátralékosokhoz s ha mindez nem segít, a bírósághoz fordul.

Végül elhatározatott, hogy a társulat a folyó évben is Évkönyvet ad ki, melybe a társulatnak a lefolyt évben mutatott mozgalmait, dr. Temesváriának a Hora és Kloskavilágról szóló adalékait, Király Pál dévai tanárnak Apulum történetéről szóló dolgozatát, Csató János ismertetését a talpas tyukról és Gyulafehérvár fánájának és flórájának Dr. Cserni által összeállított folytatását veszi fel. Az Évkönyvet a titkár szerkeszti, de munkájának könnyítésére Dr. Cserni Béla és Ávéd Jákó résztvenni benne felkértek.

Nagyenyed város képviselő testületének 1889. ápril 5-iki közgyűlése.

A mai közgyűlés főtárgyát — mint a város anyagi érdekeit legközelebről érintő ügy — az italméresi jog kártalanítása érdekében szerkesztett bejelentés és azt támogató nagy mennyiségű okmány-melléletek összeállított előterjesztése képezte, mely egy a tanács nagy részét, mint a bejelentő tisztü ügyész huzamos időn keresztül foglalkoztatta, mielőtt azonban a bejelentés tüzetesen tárgyalatott volna —

Polgármester ur ajánlatára a város közönségének

— egy magyar tudós Társaságot projectumba hozni s ahhoz tetemesen áldozni. — S azt kedves Barátom, akár az országgyűlésen lettél volna, akár nem, mindenesetre mozgásba indítottam volna. Meglehet, hogy nem a circulusban történt volna ajánlásom s tán nem is oly korán, de a te s több mások hathatós és valóban szívre ható lelkes előadásai engem egy annyira elragadtak, hogy azon helyet legjobb s legegyszerűsabbnak tartottam oly kinyilatkoztatás tételére. Ha azt gondolod felőlem, Barátom, hogy én 33 esztendő koromban — mert annyi idős voltam akkor — oly számos háborúim, utazásim s tapasztalásim után egy ékes beszéd után úgy ragadtathattam volna el, hogy 60 ezer pfrtot, mely szinte esztendei tiszta jövedelem, minden megmondolás nélkül odavesssek — valóban gyermeki agyvelőt proponálsz bennem.”

Széchenyi István politikai akciójának, kulturális törekvéseinek, életelveinek, hazafias ténykedésének alapelvei merülnek fel 1830-ig írott leveleiben; a löversenyek és a kaszinó megalapításán kívül, melyeket, még mielőtt a munkálkodás küzdelemre lépett, már megalkotott; majd nem minden későbbi alkotásainak csirját ezen leveleiben szemlélhetjük s kezdetűktől fogva vezetnek oda, hol felállítva sorozatát foganatosítandó reformeszmeinek nyilvános működésének legelső tényeként határozott lélekkel a kersztülvitel szilárd akaratával a világ elé tárta „Hitel” czimű művét, melynek eseményeszerű megjelenése felrázta a kedélyeket s majdnem két évtizeden át oly munkakörbe vonta a nemzet intellektuális erjét, mely kulturális vívmányával, politikai irányzatával eleinte lassan s hova tovább lázas sietséggel iparkodott a századok mulasztásait pótolni, a haladás minden irányában sikra szállani. (Vége)

huzamos éveken keresztül volt képviselője már néhai A m b r u s S á m u e l emlékének jegyzőkönyvbe iktatása után bejelentetett, hogy a m. k. közmunka-miniszter ur a Magyarutca végén levő domb helyén a város által helyreállított országut-részt kifogás nélkül átvette, — a különböző helyeken fekvő katonai képző és nevelőintézetekben, valamint a flumei tengerészeti és a m. k. honvédségi Ludovika-akadémiában a jövő tanév elején megürülendő magyar állami, valamint magánalapítványi helyekre — a m. k. honvédelmi miniszterium által széleskörű kihirdetés végett megküldött pályázati hirdetmények felolvasás után — a hivatalos órák alatti bétékintés végett levéltári irodába kitétetni rendeltettek.

Öröndetesen vétetett tudomásul, hogy a patak-szabályozással kapcsolatban a város által e végre már megkapott pénzből a patakon át építendő hid környékének földeli feltöltését a vasuti előjáróság elfogadta, — szorgalmazván azonban a hidnak a szabályozással egyidejű felépítését, — mely alkalomból a helybeli kir. építészeti hivatal felkérte határozatott mielőbb egy megfelelő hídtervezetet bocsatni a tanács rendelkezése alá.

Véleményezés végett a jogügyi bizottsághoz áttett tárgyak közül, belügyminiszter ur ó nmltga által a Nagy-Egyed városi sörregale-bérletet biztosító szerződésnek III. fokban nagyobbára forma-hiány miatt hozott feloldó és a nyilvános árverést elrendelő határozatára, tekintve hogy az évből máresak néhány hó van hátra, hogy azon idő alatt a söridény már lejár — és így a nyilvános árverezés bevezetése a város közönségének csak világos károsodást okozhat, a bevezetett névszerinti szavazás mellett — az összes szavazatokkal a belügyminiszter ur ó nmltga indokolt felterjesztésben megkéröndönek határozatott, — jelzett sörbérlete hasznosításáról a városnak — az év végéig — jelen szerződés mellett hagyni meg. — Dr. W i n k l e r Albert városi főorvosnak az általa kért Váradiféle alap egyik, még használatában nem álló pin-czéje — a végrendelet értelmében használatába átadott.

Mint az italméresi bejelentésével kapcsolatos ügy, örömmel fogadtatott igen számos városi polgár aláírása alatt benyújtott, az italméresi jog és annak kártalanítási elméletének teljes ártérésére emelkedett azon kérés, mely a város hatóságát bizza meg a bejelentésnek idejében eszközölésével, fennhagyva, hogy a kártalanítás ténnyé válása után — a polgárság meghallgatásával — a további teendőket a városi képviselő testület fogja illetékesen meghatározni.

Ennek következtében határozatilag mondatott ki: hogy a Nagyenyed városi italméresi jog kártalanítása iránti bejelentés nyílt időben betérjesztésével a városi polgármester, mint a város törvényes képviselője és a városi tisztü ügyész, mint a bejelentés szerkesztője és jogügyi tanácsadó bizatnak meg, — s egyszersmind felhatalmaztatnak a kitűzendő tárgyalásokon a város képviselni — nevében és érdekében jogerejű nyilatkozatot tenni, esetleg egyezséget kötni.

Ezután felolvasta tisztü ügyész a bejelentési szerkesztet, — ezen terjedelmes, az idevonatkozó törvény és miniszteri utasítás teljes felhasználásával összeállított, ki-elégítően indokolt s a jogügyi bizottság által elismeréssel ajánlott mű elfogadtatott s annak benyújtása eszközölésével a fennebbi határozat értelmében — polgármester T. K o v á c s Gyula és tisztü ügyész dr. J e n e y Elek urak bizattak meg.

A bejelentés megszerkesztésért, mint szabályrendeletileg nem díjtanul kötelezett munkálatáért tisztü ügyésznek és munka terjedelmére és fáradságos összeállítására való tekintettel, 100 frt tiszteletdíj utaltatott ki.

Két betérjesztett szerződés — egyik a Váradiféle kertjéből kisajátított részlet helyett másik oldalon hozzá vásárolt földrészlet felett, — másik a város által Szini Jánossal az ut kiszélesítéséhez szükségelt 119 négyezögöl földrészlet kisajátítása felett szerkesztettek — jóváhagyattak.

A megyével közösen fenntartott mértékhiitelesítési hivatal mult 1888. számadási hiányának — a város által megtérítendő felerésze 17 frt 79 krtban megküldetni határozatott.

A cserkéreg-üzlet folytán a folyó év tavaszán megkezdendő illeték-favágás érdekében — favágató biztosul, az eddigi javadalmazás mellett, az egyedül jelentkező ifjabb V e r e s s Albert választatott meg.

A családtalanul elhalt volt városi képviselő Ambrus Sámuel üressedésbe jött polgári földnyilja — szavazás rendén 17 szóval 15 szavazat ellenében — O l á h András polgárnak adatott ki. R.

VEGYES HIREK.

— Személyi hírek. H a l m á g y i Sándor volt nagyenyedi törvényszéki elnök, jelenleg kiriai bíró Nagy-Egyeden át utazván több régi jó barátját meglátogatta. M a d r á s z Gyula, muzeumi ór az ünnepeket Csá t ó János alispánnál tölti.

— Az idej ujoncz-állítás a honvédelmi miniszter rendelete szerint, május 10-én kezdődik s az utazási tervek akként készítendők, hogy a sorozás még június 20-ika előtt elvégződjék, mi miatt szükséges lesz kettős sorozó bizottságot összeállítani.

— R. trónörökös s kori nevelője meghalt. A s ezért a s. Több évet fenn magát 1872-ben k. akkori min. után. Ő fel. zsonyi prép. Rudolf trón. mekben gaz.

— Gy. város képviselőjének bejelentése az idegbeszéd miatt hatatlan me. fontolás. me. tulajdonság. szemléltet. elterjedése lenne. Leg. kájának köz. egészséges. zadra terjed. család a kö. már öz. ifj. özevegy Ver. édes anyja: Katalin. férj. Berta. mint Czajler Róz. mekei Csou. nagybátya é. Károly. Ver. Albert család. és a többi. szeretett fér. Miklós é. hó 18-án, 3. halálát. a k. a munkában. ből a szeret. panaszkodna. felkűnknek. ő hajlékában. Porai folyó. egyházi sze. temetőjébe. álma zavarta.

— A. lomba ejti. ruden van. nagyon elm. vannak érit. kénytelenek. elkészített f. idő (?) alatt. jól elvégezt.

— A. elöntötte.

— U. össze Végh. iparosok ké. méltó; elég. folyton meg. Végh Samu.

— N. van keletke. Bogdan stb. bocsatának. lehet irni f. kölcsön tár. mellett. A. nálni; vásá.

— E. betöltő és i. W o k á l J.

— Ag. mely nove. Jól tennék. korán gond. álló hosszú. fel, melyek. suknak jó l. szerezniének.

Az. A res. az érdeket. lovagiasírt. kat mocsk. S ki. termékeket. termelt?

— **Rónay Jácint**, pozsonyi prépost, Rudolf trónörökös s Mária Valeria főhercegné asszony egykori nevelője — április 17-én Pozsonyban, szívizérlődésben meghalt. A forradalomban, mint tábori lelkész vett részt s ezért a szabadságharc lezajlása után menekülnie kellett. Több évet töltött Londonban, hol lezkeadással tartotta fenn magát s egy ideig Kossuth fiait is tanította. 1872-ben került az udvarhoz, Andrássy Gyula gróf akkori miniszterelnök ajánlatára. — A nevelés befejezése után, Ő Felsője magas kitüntetésekkel halmozta el s pozsonyi prépostja nevezte ki. Már régóta gyöngékedett s Rudolf trónörökös katasztrófája siettetette a hazafias érdemekben gazdag főpap halálát.

— **Gyászír.** Ifj. Veres Miklós, Nagyenyed város képviselőjének tagja, a Bethlen-főiskola több birtokának bérletje, a nagyszabonyi tébolydában, hová végzetes idegbajának enyhítése végett szállították be, néhány napi ott tartózkodás után lerotta a földi lét adóját. Fáradhatatlan munkásság, a vállalkozásokban higgadt megfontolás, megbízhatóság s józan takarékoság, szóval oly tulajdonságok jellemezték az elhunytat, melyeket örömmel szemléltünk néhány polgáritárunknál s melyek általánosabb elterjedése az összes magyar gazdák közt igen ohajtandó lenne. Legjobb férfi erejében, ugyszólván serény munkájának közepette lepte meg a halál a látszólag teljesen egészséges férfit, kinek ránézve még szinte egy felszázadra terjedő életet lehetett volna jósolni. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: Csont Amália, már özv. ifj. Veres Miklósné, a megboldogultnak neje; özvegy Veres Zsigmondné, született Kovács Juliánna, mint édes anyja; Veres Sándor és neje Gergely Anna; Veres Katalin, férje Dávid József és Veres János, neje Oláh Berta, mint testvérek; özvegy Csont Dánielné, született Czajler Rózián, az elhunyt anyósa, és ennek gyermekei Csont József és Károly, továbbá Veres Mózes, mint nagybátya és ennek leánya: Johanna; Veres Pál, Veres Károly, Veres Lujza, férjzett Váraljai Józsefné, és Veres Albert családjakkal együtt, mint unokatestvérek a maguk és a többi rokonok nevében mely fájdalommal jelentik a szeretett férj gyermek, testvér és rokon ifjabb Veres Miklós élete 46., boldog házassága 23-ik évében, folyó hó 18-án, 3 hónapig tartó szenvedés után bekövetkezett halálát. A kérelhetetlen halál könyörtelenül sújtotta porba a munkában megedzett életerős férfit, kiragadva körünkből a szerető férjet, gyermeket és rokont. Vajjon ne panaszkodnánk-e a mi szívünknek keserűségében és a mi lelkünknek fájdalmában, midőn nem tér vissza többé az ő hajlékába és nem ismeri meg többé őt az ő helye. Porai folyó hó 21-én délután 5 órakor, a háznál tartandó egyházi szertartás után fogtak a nagyenyedi reformátusok temetőjébe nyugalomra tételni. Emléke legyen áldott; álma zavartalan! — Nagyenyeden, 1889. április 18. án.

— **A rendkívül rossz időjárás** méltó aggodalomba ejti a gazdákat. Eső, hó, hideg s vízáradás napirenden van. A tavaszok, különösen a kukorica vetése nagyon elmaradtak. De legérzékenyebben a répatermelők vannak érintve, kik az idén teszik első kísérletüket s kénytelenek várni a kiosztott maggal. A sok eső az elkészített földekben is kárt tesz, a — talán beállandó jó idő (?) alatt pedig úgy össze fog tolni a munka, hogy jól elvégezni lehetetlen lesz.

— **A Maros** felduzzadt s az alantabb fekvésű földeket elöntötte.

— **Uj répatető- és kapáló-gépet** szerkesztett össze Végh Samu enyedi gazda. A gépek a helybeli iparosok kézimunkája. Szerkezete, készítése elismerésre méltó; elég kár, hogy az ismeretlen kizűzött próbák a folyton megújuló rossz idő miatt használatát szenvednek. Végh Samu szabadalmat fog kérni találmányára.

— **Nagyobbszerű fakereskedő** részvénytársaság van keletkezében Ugron Gábor, Horn David, Korbuly Bogdan stb. alapítók, kik 1500 db. 100 ftos részvenyt bocsátanak ki. Ebből 500 részvény kerül aláírásra; alá lehet írni f. apr. hó 30-ig a kolozsvári „Hitelbank és Zálogkölesön társulatnál“, részvényenként 12 ft beküldése mellett. A társaság a bihari havasok fát kívánja kihasználni; vásárol továbbá erdőterületeket is.

— **Egy jó háztól való ifju**, ki a tizenkét évét betöltte és iskoláit jól végző, felvétetik, mint gyakornok, Wokál János könyvkereskedésében.

— **Agyag-iparkiallítás** lesz az idén Kolozsvártt, mely november 1-én nyílik meg s két hétig fog tartani. Jól tennék a megyénkbeli nagyszámú fazakasok, ha idejekorán gondolkodnának a teendőkről s a rendelkezésekre álló hosszú időt, izléses tárgyak készítésére használnak fel, melyeket a kiállításon bemutatva, maguknak s városuknak jó hírnevet s talán áruiknak nagyobb kelendőséget szereznének.

CSARNOK.

Az újabb drámairodalomról.

Írta: Szócs Géza.

A realizmus korát éljük. Az élet hideg, közönyös és az érdeket hajhássza. Ki tudna lelkesülni a középkor lovagjairól, kik meg tudnak halni azért, hogy ideáljukat mecsok ne érje?

S ki élvezné ingyáron azokat az érzékeny drámai termékeket, a melyeket a múlt száz eleje oly bőven termelt?

Igy gondolkoztam Bartók Lajos „Thurán-Anná“-jának előadása közben.

Szép darab ez nagyon. Nyelvezete bájos, versei könnyen folynak és magyarsága kifogástalan! — Csakhogy: ideális irányú s ép ezért a mai kor gyermeke előtt néhol érthetetlennek, megokolatlannak látszik a cselekmény.

A személyek — hogy úgy mondjam — inpraktikusak. Az intrikus jár, kel, mindenkinek mutatja, hogy: — én gazember vagyok, — én gyűlöllek benneteket.

S a többiek azt mondják: legyünk nagylelkűek, mert az szép dolog s engedjük Konstil urat cselekedni, a mit akar, — mintha tudnák, hogy hiába ármányosodik ez az ur, mert a d a r a b n a k u g y i s j ó l e s z a v é g e .

Valakitől hallottam, hogy ő nem érti Csiky „Vasember“-ének a végén miért van olyan nagymérvű ember-halál?

Az igaz: az alakok mind meghalnak, mert egymásai nem lehetnek, mert az egyik — mágnás — nem akar becsület nélkül élni, miután e g é s z é l e t é t a nélkül töltötte s jól érezte magát mellette, a míg leánya ezt szemére nem hányta.

Egy tehetséges ifju naturalista regényírónk mondja, hogy a — magyar drámaírókban — nincs érzék a realizmus iránt.

Az egyik népszínművében káromkodó, duhajembereket szerepeltet, a másik egy pár tisztelretémelő gazembert importál francia minta után, s azt hiszi, hogy ez realizmus.

Csiky, Berzók, Dóczy, el-elalálnak egy-egy alakot, az első sokszor többet is, — hogy csak Mosolygó Menyhértre, Murányira, Czápa Gusztávra, Mádi Simire utaljunk e helyen; de a legújabbaknál — Gerő, Somló, Karczag, e tutti quanti, — lámpással is alig lehet egy, igazán az életből vett alakokkal találkozni.

Ha figyelemmel kísérjük a nagyobb francia drámaírókat, így Dumast, az ifjabbat, Sardout, Ohnet-t, Zolat, azt találjuk, hogy egy-egy a társadalmat mélyen érdeklő kérdést tárgyalnak darabjaikban, a legtöbbször a nélkül, hogy meg tudnák voltaképpen e feladatokat oldani.

Mert a legtöbb kérdés olyan, hogy megoldása vagy az emberektől, vérmérséklettől, stb. vagy a társadalmi szokásoktól függ.

S így aztán az író befejezetlenül adja a néző közönség elé művét: fejezze be mindeuki a saját izlése és gondolkodásmódja szerint.

Ez a társadalmi megalkuvások rendszere. Elég, ha „Georgettere“, vagy „Odette“ utalok. A ki e színműveket ismeri, látja és érzi, hogy e megalkuvás hatása alatt készültek.

Mert az a jelenet, mikor Odette, (a traviata, a mint nevezni lehetne) mint az ártatlan fiatal leányával beszélgetve, — ki nem tudja, hogy kivel áll szemben — a halálba megy, nem mondhatja meg leányának, hogy:

— én anyád vagyok, — vétkem, de megbűnhődtem érte, bocsáss meg! — — — igazán megdöbbenő a nemes érzékű embert.

Az anyának nem szabad költői igazságot szolgáltatni, mert akkor — boldogtalan lenne a leánya, a kit ok nélkül nem lehet feláldozni; szegény nem élhetne a világ nyelvétől, nem foglalhatna el előkelő társadalmi állást és a többi.

Szomorú dolog, de a való.

Ilyen az élet!

S most eljutottunk egy fölötté érdekes kérdéshez, mely is a következő: tud-e tehát a realista regényíró jó szindarabokat írni, már t. i. hogyha a drámára is érez hivatottságot magában?

Egy példát hozok fel, a mely e feleletet adja:

— nem! Vagy legalább is kivételkép. Zoláról, a realistik fejről, apjáról és vezéréről van szó, a kit ellenségei tisztelve félnék s kiert hívei valósággal rajonganak. S ez az ember, a ki annyira szeret drámát írni, regényt dramatizálni, kénytelen volt maga mellé venni a praktikusabb Busnachot, kivel együtt szokta meghányni, vetni, hogy mit vegyen be a regényből a drámába.

A társzerzők így dolgoznak: közösen megállapítják az anyagot s aztán az egyik, — de teljesen egyedül — megírja magát a darabot. Így mondja el legalább Zola a „Germinal“ védelmére írt cikkében, melylyel Wolff Albert támadására felelt, ki a Germinal gyarlóságaiért Busnachot okolta leginkább.

Zola kijelenté, hogy a Germinalt egészen ő írta meg s Busnach csak az anyag megállapításában segített neki.

Csodálatos! Mindazon darabokat azonban, a melyek jobban tetszettek, Busnach dolgozta ki s a naturalisticus regény nagymestere maga is bevallja, hogy társa sokkal szerencsésebb kezű nála.

Mert a dráma — íráshoz szükséges valami abból is, a mit mesterségnek nevezünk a művészetben.

Az alak, a melybe a mesét öntjük, a jeleneteknek kellőképpen való elrendezése, a hatás titkainak ismerete, s azoknak kizsákmányolása tagadhatatlanul mesterség. De olyan, a melyet megkívánunk egy virtuóz drámaírótól.

Aztán a s u j e t megválasztása az, melyben legtöbbször téved az író. Ma már a legszebb történelmi tárgy is hidegen hagyja a közönséget; jobban érdeklék azt az

ösök nagyságánál és hőstetteinél az utódok gyarlósága és érdekesítő, idegesiklándozó társadalmi botlása.

Mert Regulus nagy hős volt, szépen fel is dolgozta a történetét drámának *Metastasio*; s azért mégis feledés fátyla borult reája, mert hát közelebbről érdeklék az embert pl. az — anyós-kérdés, melyet épen Brisson és Mars tárgyalnak mulattatóan „Válás után“-jukban.

S bizony-bizony Julius Caesar meg Hamlet és Othello csak Shakespeare-nek köszönhetik, hogy még tisztelben és becsületben állanak, mert ha nem az emberiség legnagyobb tragikus költője írja meg őket örökszépén, rég a sutban hevernének ők is.

Az újabb színpadi termékekre gondolva, lehetetlen, hogy szemünkbe ne ötlőjk az a frivolitás, a mely ezeknek majdnem mindnyájával közös.

A finom pikanteriának inkább helye van szó nélkül az operetben, mint vígjátékban. Például a „Nebáts-virág“, meg az „Eltévedt báránka“ nemcsak egyező meséjű, de egyformán sikamlós darabok is. S az első nemcsak hogy türethető, de határozottan kedves, míg a második visszataszító.

Miért? mert az elsőnél a csengő-bongó dallamok, lovagoló primadonnák elfordítják a figyelmet a trivialitásról, míg a vígjátéknál ily leplező eszköz nincs.

A pikanteriának is sok foka van. A Clemencean-é finomabb például, mint Francillon é. S egyáltalán a francia daraboké ügyesebb, mint a németeké, mely utóbbiak a legtöbb esetben durvak és otrombák kimondanak mindent, a mit a francziák csak sejtnek. Elég lesz a Lilire, meg az „Udvári bolond“-ra gondolnunk, hogy a nagy különbséget észrevegyük.

Egyébként többet ér minden pikanteriánál a rideg, ko n o l y é l e t, mely egyszerűbb, mint az előbbi, melyen sok a fűszer.

Ott van az olasz Costetti-nek „Mindennapi történet“ e, a melyet sokan üresnek, vontatottnak találtak — mert nincs benne sikamlósság, pedig a tendenciája olyan alkalmas lenne rá; (a hátlen asszonyért nem kell vért ontani, mert nem érdemes rá; a szeretőt pedig ki kell dobni) — míg mi e darabot sokkal jobbnak találjuk sok czikornyás drámai terméknél, a melyben van élez és frivolitás, de nincs hűség, nincs a természetből vett élet.

Pedig élet és hűség nélkül a mai korban el nem lehet semmité színpadi termék. Minél kevesebb görög-tűz, declamáció és phrasis; s minél több eredetiség, emberismeret és mentől nagyobb ragaszkodás a természethez!

KÖZGAZDASÁG.

A budapesti értéktőzsdéről.

A „Magyar Pénzügy“ közgazdasági és pénzügyi szaklap jelentése. Budapest, április 15.

A lefolyt hét egyike volt a legmozgalmasabbaknak. Ennek legfőbb oka a valuta szabályozás híre volt, melyre az összes papírcimlepek rohamosan emelkedtek. A valuta-kérdés józanabb megítélése természetesen realizációkra vezetett, de ezek nem voltak oly mérvűek, hogy lényegesen alerálhatták volna az emelkedett árfolyamokat.

E héten terjesztették az országgyűlés elé a magyar sorsjegytörvényt, mely már parlamentáris elintéztést nyert és a jövő héten szentesítve is lesz. A törvény természetesen befolyást gyakorolt a sorsjegypiacra, mert minél több bélyeget ragasztanak a sorsjegyekre, annál drágábbak lesznek. A tőzsde hangulata általában szilárd volt és emelkedés konstatalható minden téren. A bankrészevények ujra kedveltek és nem alaptalanul, mert a pénzintézetek üzleti konjunkturája igen kedvező. Lényegesen elősegíti a tőzsdéi spekulációt a pénz állandó olcsósága, mely nélkül a nagy kötelezettségeket ily hosszú időn át csakugyan nem lehetett volna fenntartani.

Következőkben közöljük a fontosabb értékpapírok árfolyamait:

Magyar aranyjardék 102-90. Magyar papírjardék 96-15. Bazilika sorsjegy 9-50. Osztrák vörös kereszt sorsj. 21-50. Magyar vörös kereszt sorsjegy 13-30. Jásziv sorsj. 4-50. 20 frankos arany 9-52.

Wekerle Sándor.

A hivatalos lap e héten a többi miniszterválogósokkal együtt közölte az új pénzügyminiszter kinevezését is. Magyarország új „kinestárnoka“ Wekerle Sándor államtitkár. A provizorium tehát lejár és a pénzügyminiszteri állás végleges betöltést nyert Wekerle államtitkár kinevezetése által. A költségvetési vitánál — írja a „Magyar Pénzügy“ című pénzügyi szaklap — hallani fogjuk az új pénzügyminiszter programját, egyszersmid Tiszta számot fog adni az eredményekről, melyeket a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetése alatt elért. A lelépő és a belépő pénzügyminiszter helyzete jelenleg felette kecsgetető. Tiszta elmondhatja magáról, hogy megtette kötelességét beváltotta azt, a mit ígért és a ki pártatlanul ítél, bizonyára sajnálni fogja, hogy Tiszta már is átengedi a tárcza vezetését államtitkárjának. Az elismerésre azonban teljes igénye van az új pénzügyminiszternek, mert az ő hathatós közreműködésének köszönhető, hogy Tiszta a nagy elfoglaltsága mellett is, közmag-

elégedésre töltötte be hivatását, mint pénzügyminiszter. Az államadósságok konverziója Wekerle eszméje, ő pendítette meg még Szapáry alatt és ennek visszalépése után az eredetileg tervezettnél még nagyobb stílusban készítette elő a miveletet. A tranzakció teljes folyamatban van és szerencsés jelnek tekinthető, hogy éppen a konverzió folytatása közben lép Wekerle a pénzügyek élére.

Az új pénzügyminiszter kétségkívül folytatni fogja a Tiszta alatt inangurált pénzügyi politikát. Az irány határozottan ki van jelölve, a program nem lehet más, mint takarékosság minden téren, az állami bevételek fokozása a polgárok újabb megterhelése nélkül és a költségvetési előirányzat szigorú megtartása.

Gazdasági vegyesek.

*** A gabonaüzlet helyzete.** Az üzlet vajdiki, verő kevés van, ellenben az eladók sürgősnek vélik az eladást. És minél tolatóbb a kínálat, annál tartózkodóbb a vételkészség, mi nem annyira az üzlet rossz menetének tulajdonítható, hanem inkább az vevők félelmére vezethető vissza, nem mernek venni — írja a „Magyar Kereskedő Lapja” — azért, mert attól tartanak, hogy a következő napon már sokkal olcsóbban szerezhetik be az árut. Az eladók zömét nem a kis gazdák, vagy kereskedők, hanem első rangú milliósok és ezégek képezik, kik nyakra-tőre igyekeznek készleteiktől megszabadulni, de még ezzel sem érik be, hanem azonkívül óriási mennyiségben eszközölnék eladásokat minden létező határidőkben. A devalváció a hét folyamán nagy volt: Indokolt-e, vagy sem, azt a legközelebbi hetek megmutatják. Az időjárás kedvező az őszi vetésekre, ellenben a csaknem mindennapi esőzések teljesen megakadályozták a tavasziak vetését úgy, hogy gazdáink már aggódni kezdenek az abnormális időjárás miatt.

*** A cukorpiaczen** rendkívül élénk mozgalom uralkodik jelenleg — írja a „Magyar Kereskedő Lapja”. — Az angol kormány a parlamentől felhatalmazást kért a múlt év agusztus 1-jén előlegesen megállapított nemzetközi cukorkonvenczió hozzájárulásához és erre a londoni piacon rohamosan emelkedtek a cukorárak. Ez persze csak üzérkedési manőver, mert még egyáltalán nem bizonyos, hogy a cukorkonvenczió ténynyé válik-e. Sokkal komolyabb tény, hogy az idei nagyobb termelés dacára a készletek nem jelentéktelenek és a legjobb esetben fedezni fogják a szükségleteket. Tekintetbe jöhet továbbá, hogy hiányos a gyarmatok nádezkortermelése és különösen Cuba cukortermeléséről azt állítják, hogy 200'000 tonnával kisebb az átlagosnál. A cukorpiacz helyzete tehát kedvező, a konjunktura kecsesítő és nekünk elégtételt szolgál, hogy a most bekövetkezett viszonyokra már hetekkel ezelőtt figyelmzettünk.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.
Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS.

3422—1888
tkvi.

Árverezési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a nagyszabeni Albina takarékos és hitelintézet végrehajtónak veresegyházi Bogdán Vaszília I. Jakob és Deák Szimion végrehajtást szenvedő elleni 515 frt 50 kr tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a balászfalvi kir. járásbíró területén levő veresegyházi 57. és 68. sz. tjkben a Bogdán Vaszília I. Jakob és Deák Szimion nevén álló fekvőkre az árverést összesen 390 forintban ezzel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. május hó 15-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át — az Albina takarékpénztár kivételével — készpénzben, vagy 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 b. kijelölt oradékos képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Nagyenyeden, 1888. december 31.

Csegezi,
kir. aljáraabíró.

Árlejtési hirdetmény.

A helybeli m. királyi v. inczellérképezdénél végbement ablakváltások alkalmából 9 drb régi tölgyfa- külső-belső és redőnnyel ellátott teljes felszerelésű ablak maradván fenn, és azok árvereztetése felsőbb helyről elrendeltetvén: az iránti árlejtés, darabja után 4 frt 50 kr, összesen 40 frt 50 kr kiküldési ár mellett

folyó hó 25-én

fog a v. inczellér-képezde épületében megtartani.

Az árlejtés 10% bánatpénz letéte és készpénzfizetés mellett lesz keresztülvive.

Nagyenyed, 1889. ápril 15-én.

Mórággy István,
a m. kir. v. incz-képezde igazgatója.

A nagyenyedi m. királyi v. inczellér-képezdénél

500 drb 60 cm-es kővér —
1000 " " " Király-Lámpor —
700 " " " bakator sima szőlő-
vessző, darabja félkrajczárért kapható.

GRÉGA ANDRÁS

épület és butorasztales
N.-ENYEDEN Magyarutca 35.

Elvállal és készít, a jelenkor igényeinek teljesen megfelelőleg mindenféle épület-munkákat a legjobb izléssel, minden kivitelben. Lagirozott és polituros butorokat a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, továbbá minden fajta töltött ruganyos butorokat, u. m. divány, otomán, fotel, zsölyék, avagy egész gárnyiturokat minden kivitelben szilárdul és jutányos árban. Megtekintés végett terjedelmes butor-albummal, esetleg egyes butor-, vagy épület-munkához ajtó, ablak, kapu tervrajzaival készséggel szolgálok.

Jelszavam: jutányos ár, pontosság.

Vizsgáljatok meg mindent s a legjobbat választátok!

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványaival kitüntetett készítmények.
Dr. MILLER mohuövényedve, meglepő hatású köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásaánál. Tégelyben gyermekek és feluöttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Miller tyukszembalzsama.

Csalhatatlan szer tyukszemek, szemfésök és fájdalmas bőrkeményedések ellen. Ara egy dobozban levő üvegesének esetlél és használati utasítással együtt 48 kr.

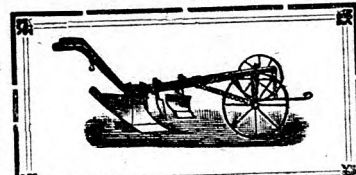
Beküldetett:

Tek. Miller J. gyógyszerész urnak Brassóban.
Ide csaltot 6 o. é. forintért kérem küldjön nekem postafordultával még 10 dobozzal az ön kitünő tyukszem-balzsamából; e szer engem meglepő rövid idő alatt megszabadított alkalmatlan tyukszememétől. Plojesti, 1888. szeptember 6-án:

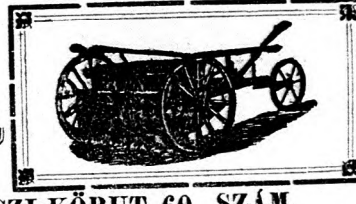
Dr. Márgineanu, tanár.

Valódián kaphatók: Nagyenyeden Bisztritsány Lajos fűszerkereskedőnél. Szászregeben Vermscher E. gyógyszerésznél. Deesen Niek F. fűszerkereskedőnél. Csikszereán Leicht F.-nél. Beszterezén Fleischer testvéreknél. Gyulafehérvárt Fröhlich F. gyógyszerésznél. Fogarasban J. Bergleitner, Sternborg J. és Glein R. gy. szerkeszknél. Nagyszabeben Reizenberger F.-nál.

Központi küldeményezési raktár: MILLER J. gyógyszerész — Brassóban. — 7-8

Gazdasági gépgyár és vasöntöde Umrath és Társa

MAGYARORSZÁGI FŐRAKTÁRA

VÁCI-KÖRUT 60. SZÁM * BUDAPESTEN * VÁCI-KÖRUT 60. SZÁM

Tekintettel azon örvendetes lendületre, melyet hazánk különböző részeiben felállítandó ezukorgyárak által a ezukorrépa-termelés ügye vett, bátorodunk az ez iránt érdeklődő t. cz. gazdaközönségnek a ezukorrépa termelésére vonatkozó saját gyártmányu eszközöket — tuloldalt felsorolva — tisztelettel ajánlatba hozni.

Mint eddig, úgy jövőben is főtörékvéünk leend legjobb anyagu, ezélszerű szerkezetű, talajmivelő eszközöket és gépeket gyártani, gondoskodván arról, hogy gépeinknek eddigi jó hírneve, mint egyike a legjobb gyártmányoknak, ezután is fentartva maradjon.

Gyárunk nagymérvű berendezése által pedig azon helyzetben vagyunk, hogy a t. gazdaközönségnek igen jutányos árak mellett kitünő munkateljesítési és szerkezetű eszközöket szállíthatunk.

Midőn tehát ezek iránti becses rendelmenyét hozzánk juttatni kérjük, biztosítjuk t. rendelmenket, hogy a bennünk helyezett bizalomnak minden irányban gondosan megfelelelendünk: — maradván kiváló tiszteletünk nyilatkozatával

1-6

Umrath és Társa.

Árak loco Budapesten:

Egytetemes I vasu aczéleke 4-8" szántásra (Sack rendszer)	Ár
ugyanaz 6-10" "	33 frt
ugyanaz (Rayol) 8-14" "	35 "
Réparakó-gép 4 soros, 16" sortávolságra	45 "
ugyanaz 2 soros (1 ló után)	260 "
Lökapa 1 soros, kapáló- és töltőgéttel	105 "
ugyanaz 3 " "	24 "
ugyanaz 4 " legújabb szerkezetű	100 "
Répakiemelő-cke 1 soros	160 "
ugyanaz 2 " "	90 "
Kővácsoltvas részes borona hajlékony tagokkal	128 "
minden talajnak megfelelő 2 tagu, 70 klg. súlyu	33 "
" " " 3 " 95 " "	43 "
" " " 4 " 120 " "	56 "

Sor-vetőgépek minden sorneménységre, árjegyzék szerint.

Képes főárjegyzéket minden egyéb gazdasági gépek s eszközök ről kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

legkitünőbb szer minden rovar ellen,
feltünő gyorsan és biztosan pusztítja el a házi bogarakat.

Tökéletesen elpusztítja a poloskát és bolhát.

— A konyhákat kitisztítja a svábbogaraktól. —

Elpusztítja a mojakat.

— Megment a kellemetlen legyektól. —

A házi állatokat, virágokat és növényeket megmenti a bogaraktól.

— A főt tökéletesen megtisztítja a tetüktől. —

Tessék figyelettel lenni, hogy eredeti „Zacherlin-Specialitás” csak eredeti Zacherl J. üvegben kapható Zacherl J. Bécsben I. Golschmedgasse Nro 2.

Raktárak:

Nagyenyeden: Winkler János urnál.	Gy.-Fehérvárt: Mihelyes Zsigmond urnál.
" Czirner J. József "	" Jakabfy Albert "
" Bisztritsány Lajos "	" Fröhlich Gyula "
Balászfalván: Sinberger Salamon urnál.	" Tövisen: Slafkovich Jácint "
" Heiskovits Leopold "	

A raktároknál az „eredeti Zacherlin Persa” falragaszok vannak kifüggesztve.

2-10